

**UCHWAŁA NR X/100/2015
RADY GMINY CZORSZTYN**

z dnia 7 grudnia 2015 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2015-2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz.1515), art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zm.), Rada Gminy Czorsztyn uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2015-2020, określony w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czorsztyn

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Czorsztyn

Stanisław Chmiel

Załącznik do Uchwały Nr X/100/2015

Rady Gminy Czorsztyn

z dnia 7 grudnia 2015 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2015 – 2020**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE

II. PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE

- 2.1. Pojęcie przemocy w rodzinie
- 2.2. Formy i skutki przemocy w rodzinie
 - 2.2.1. Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe
 - 2.2.2. Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci
 - 2.2.3. Społeczne konsekwencje przemocy w rodzinie

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

- 3.1. Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Czorsztyn
 - 3.1.1 Realizacja procedury „NIEBIESKIEJ KARTY” na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Czorsztyn
 - 3.1.2 Skala przemocy na podstawie wyników badań ankietowych

IV. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

V. Cele programu, obszary, działania, wskaźniki, instytucje i podmioty realizujące program

V. 1.Cel główny programu

V. 2.Cele szczegółowe programu

V. 3. OBSZAR: Działania w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie

V. 3.1. Cel główny

V. 3.2. Cele szczegółowe

V. 3.3. Działania

V. 3.4. Wskaźniki

V. 3.5. Instytucje/ podmioty realizujące działania

V. 4. OBSZAR: Działania na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie

V. 4.1. Cel główny

V. 4.2. Cele szczegółowe

V. 4.3. Działania

V. 4.4. Wskaźniki

V. 4.5. Instytucje/ podmioty realizujące działania

V. 5. OBSZAR: Podniesienie kompetencji służb

V. 5.1. Cel główny

V. 5.2. Cele szczegółowe

V. 5.3. Działania

V. 5.4. Wskaźniki

V. 5.5. Instytucje/ podmioty realizujące działania

VI. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

VII. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM. MONITOROWANIE I EWALUACJA

I. Wprowadzenie

Podstawą opracowania „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015-2019” jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.)

Głównym celem Programu jest ograniczenie na terenie Gminy Czorsztyn rozmiaru i następstw zjawiska przemocy w rodzinie.

Program wskazuje główne kierunki działania Gminy Czorsztyn w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Realizacja Programu będzie się odbywała w oparciu o 3 obszary problemowe, tj.:

- 1) „Działania w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie”,
- 2) „Działania na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie”,
- 3) „Podniesienie kompetencji służb”.

Działania *Programu* mają charakter wielokierunkowy, dotyczą, w szczególności, profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy osobom dotkniętym przemocą.

II. Przemoc w rodzinie – podstawy teoretyczne

2.1. Pojęcie przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie - to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie na szkodę bliskiego lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia osób najbliższych. Działania te naruszają prawa i dobra osobiste członka rodziny (osoby najbliższej, a także innych osób zamieszkujących wspólnie lub wspólnie gospodarujących).

Przemoc w rodzinie, w szczególności, naraża osoby bliskie na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność i swobodę, w tym również osobiste normy związane z życiem seksualnym.

Przemoc w rodzinie jest:

- zjawiskiem wynikającym z działania człowieka (działanie lub zaniechanie działań jest dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym),
- intencjonalna (zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu),
poza tym:
 - wykorzystuje przewagę sił, uniemożliwiając samoobronę i opiera się na władzy i kontroli,
 - narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonego członka rodziny,
 - powoduje szkody na zdrowiu fizycznym, psychicznym oraz cierpienie i krzywdy moralne u osób, których dotyka.

2.2. Formy i skutki przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy użyciu różnych instrumentów. Obecnie najczęściej spotykane formy przemocy to:

- **przemoc fizyczna** – są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień,
- **przemoc psychiczna** – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,

- **przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy,
- **przemoc ekonomiczna** – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy.

Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

FORMY I SKUTKI PRZEMOCY W RODZINIE

Rodzaje przemocy	Formy przemocy	Skutki przemocy
PRZEMOC FIZYCZNA	szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.	bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia;; choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczucie zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.;
PRZEMOC PSYCHICZNA	wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.	zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.	obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łózenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.	całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

2.2.1. Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe

U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne.

Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą: poważne obrażenia ciała, wzrost częstości chorób somatycznych związanych ze stresem (ból głowy, żołądka, w krzyżu lub w stawach oraz inne dolegliwości) przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój, niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji, niepewność, stany lękowe, w tym lęk przed bliskością, nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena, kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, kłopoty z koncentracją, zwiększone spożycie środków psychoaktywnych, zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy.

Ofiary często zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o przestępstwie, bronią sprawcy. Zachowania te są w psychologii tłumaczone najczęściej występowaniem wyuczonej bezradności, zjawiska „prania mózgu” czy stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywnych działań służących zmianie sytuacji i wyjściu

z przemocy może wynikać z przekonania o bezskuteczności działań, popartego wcześniejszymi doświadczeniami. Bierność i rezygnacja są również często wynikiem technik manipulacyjnych, jakim ofiara była poddawana ze strony sprawcy, technik mających utrwalić w niej niską samoocenę i wzbudzić poczucie winy.

2.2.2. Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci

Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Często są one bezpośrednimi ofiarami lub/i świadkami przemocy w rodzinie. Obok obrażeń cielesnych przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb wpływa na dalszy rozwój dziecka i jest przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych. Dzieci będące ofiarami wykorzystywania seksualnego wykazują wysoki poziom depresji, poczucie osamotnienia, myśli samobójcze, zaburzenia snu, nadpobudliwość, agresję, obniżenie samooceny i poczucie bezwartościowości. Maltretowanie psychiczne niekorzystnie wpływa na rozwój dzieci.

Może prowadzić do nieprzystosowania interpersonalnego (brak poczucia bezpieczeństwa, niski poziom kompetencji społecznych, trudności w kontaktach z rówieśnikami), deficytów intelektualnych (deficyty w zakresie możliwości poznawczych, rozwiązywaniu konfliktów i kreatywności) problemów afektywno-behawioralnych (agresja, samoponiżanie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogość i gniew, pesymizm i negatywizm). Skutki przemocy pojawiające się podczas trwania zachowań przemocowych są zaledwie początkiem destrukcyjnego wpływu przemocy domowej. Konsekwencje przemocy ujawniają się często również po długim czasie, kiedy dziecko dorasta, lub w jego dorosłym życiu. Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego. Trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, udział w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków to tylko niektóre ze sposobów ucieczki od problemu przemocy w rodzinie. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie ma wpływ na całe dorosłe życie.

Ofiary przemocy, zwłaszcza seksualnej, mają problemy z nawiązaniem i utrzymaniem satysfakcjonujących relacji z innymi osobami. Ponadto, zachowania przemocowe są dziedziczone i powielane. Młodzi chłopcy wychowujący się w rodzinach, gdzie mężczyzna znęca się nad kobietą, uczą się agresji wobec kobiet, dziewczynki zaś postrzegają bicie, maltretowanie i wykorzystywanie jako elementy wpisane w rolę kobiety. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie podwyższa ryzyko, że krzywdzone dzieci same staną się krzywdzącymi rodzicami.

2.3.3. Społeczne konsekwencje przemocy w rodzinie

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, rany, siniaki, ale przede wszystkim powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbania. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny.

Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

3. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia a, który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują

niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana, jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu, stąd proces badawczy napotyka na liczne bariery metodologiczne.

3.1. Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Czorsztyn.

Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Czorsztyn została określona na podstawie informacji uzyskanych od Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Czorsztyn, z Komisariatu Policji w Krościenku nad Dunajcem, z danych statystycznych ze sprawozdań oraz danych z badań ankietowych.

3.1.1. Realizacja procedury „NIEBIESKIEJ KARTY” na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Czorsztyn.

Statystyki prowadzone przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z przeprowadzonych interwencji domowych w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. na terenie działania ww. Zespołu są następujące:

1. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych /ogółem/ – 51,

w tym: **dotyczących przemocy w rodzinie /procedura NK/ – 5.**

miejsce interwencji – **gmina Czorsztyn,**

2. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej /ogółem/ – 9,

w tym: kobiety – 7,

mężczyźni – 1,

małoletni do ukończenia lat 13 – 0,

małoletni od 13 do 18 lat – 1.

3. Liczba sprawców przemocy domowej /ogółem/ – 8,

w tym: kobiety – 1,

mężczyźni – 7,

nieletni – 0.

4. Liczba sprawców przemocy domowej zatrzymanych /ogółem/ – 0,

5. Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu /ogółem/ – 5,

w tym: kobiety – 0,

mężczyźni – 5,

nieletni – 0.

przewiezionych do Policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia – 4,

kobiety – 0,

mężczyźni – 4,

nieletni – 0.

6. Liczba przypadków udzielenia pomocy medycznej – 0:

7. Liczba dzieci przewiezionych do szpitala, placówki, OIK, oddanych pod opiekę osoby spokrewnionej – 0

8. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” /ogółem/ – 7,

w tym:

- liczba formularzy wszczynających procedurę – 7,

- w tym liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwającej procedury – 0

9. Rodzaje pomocy udzielonej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą:

- umieszczenie w ośrodku interwencji kryzysowej – 0,
- porady psychologa – 2 osoby
- porady prawnika- 0 osób
- porady członka GKRPA – 1 osoba
- pracownicy socjalni, praca socjalna - 7 osób

Z przedstawionych danych wynika, że wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą przeważają kobiety i osoby małoletnie. Mężczyźni dominują wśród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar Zarządzeniem Nr 120.1.2014 Wójta Gminy Czorsztyn z dnia 01.04.2014 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny.

Została przyjęta do realizacji Uchwała Nr VII/43/2011 Rady Gminy Czorsztyn z dnia 30.03.2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Porozumień o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym, które zostały zawarte pomiędzy Gminą Czorsztyn a:

1. Gminnym Publicznym Gimnazjum w Maniowach
2. Gminnym Publicznym Gimnazjum w Sromowcach Niżnych
3. Szkołą Podstawową w Kluszkowcach
4. Szkołą Podstawową w Maniowach
5. Szkołą Podstawową w Sromowcach Niżnych
6. Szkołą Podstawową w Sromowcach Wyżnych
7. Gminnym Publicznym Przedszkolem w Kluszkowcach
8. Samodzielnym Publicznym Gminnym Ośrodkiem Zdrowia w Maniowach
9. Gminną Komisją d.s. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czorsztyn
10. Komisariatem Policji w Krościenku
11. Sądem Rejonowym w Nowym Targu
12. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Maniowach

Działania przedstawicieli powyższych instytucji i organizacji - zgodnie z ustawą - opierają się na procedurze Niebieskiej Karty . Pomimo faktu iż Ustawa o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie obowiązuje od 1 sierpnia 2010r, Rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” weszło w życie z dniem 18 października 2011 r.

Na podstawie rozporządzenia prawo do sporządzenia niebieskiej Karty A- formularza inicjującego postępowanie- zyskali przedstawiciele oświaty, służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Przed wejściem w życie rozporządzenia uprawnieni do zakładania Niebieskich Kart byli wyłącznie przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej i Policji.

Po sporządzeniu niebieskiej karty-A osoba wypełniająca przekazuje niezwłocznie formularz przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Dalsze działania podejmowane są w ramach Zespołu.

Reasumując powyższe niezależnie od tego, do której instytucji zgłosi się ofiara przemocy zostanie przekazana do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w funkcjonowanie którego zaangażowane są wszystkie służby.

W celu realizacji ww. procedury „NIEBIESKIEJ KARTY” powołanych zostało 7 grup roboczych, a realizację 7 procedur NK koordynował Zespół Interdyscyplinarny.

W ramach realizacji procedury „NIEBIESKIEJ KARTY” zostały skierowany 1 wniosek do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

3.1.2 Skala przemocy na podstawie wyników badań ankietowych.

Rozpoznanie skali zjawiska, wyłącznie na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji czy innych instytucji zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej nie daje pełnego zobrazowania skali zjawiska.

Często przemoc nie wychodzi poza próg domu. Osoby będące ofiarami przemocy nie szukają pomocy wśród innych też instytucji z różnych powodów. Trzeba również mieć na uwadze, że ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci, które z reguły nie potrafią same poprosić o pomoc, a które rozwijając się w atmosferze przemocy nabywają negatywne wzorce zachowań i niejednokrotnie zostają sprawcami przemocy w rodzinie już jako rodzice.

Celem zdiagnozowania zakresu przemocy w rodzinie oraz poziomu wiedzy o tym problemie przeprowadzono badania ankietowe skierowane do mieszkańców gminy Czorsztyn

Kwestionariusze ankiet zostały rozdane w środowisku przez pracowników socjalnych.

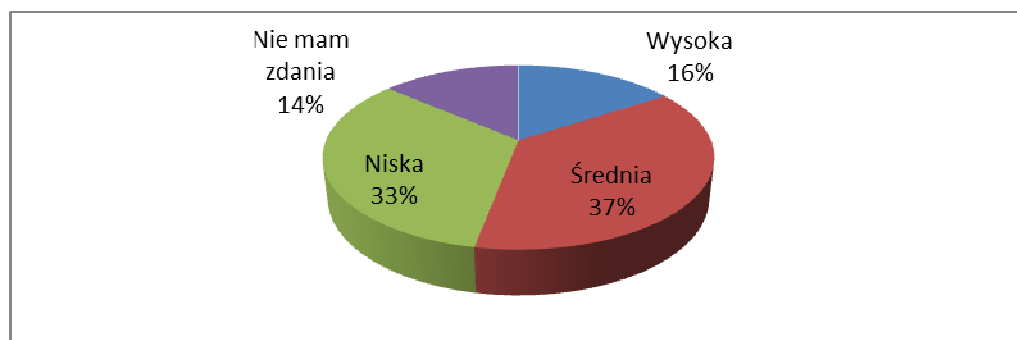
W wyniku analizy materiału badawczego ustalono;

1. Przyczyny przemocy.
2. Sprawcę przemocy i ofiarę przemocy.
3. Ocenę działań profilaktycznych podejmowanym w gminie.
4. Ocenę oferty pomocowej.

W sumie wypełniono 102 ankiety. Wśród badanych przeważały kobiety (76 osób) natomiast liczba badanych mężczyzn to 26 osób.

W oparciu o zgromadzony materiał badawczy ustalono : 37% ankietowanych stwierdziło, że skala przemocy w rodzinie jest średnia, 33% stwierdziło, że skala przemocy jest niska. Stanowiska w tej sprawie nie potrafiło zająć 14% respondentów, a 16% badanych stwierdziło że skala problemu jest wysoka.

Wykres 1. Skala przemocy w Gminie Czorsztyn

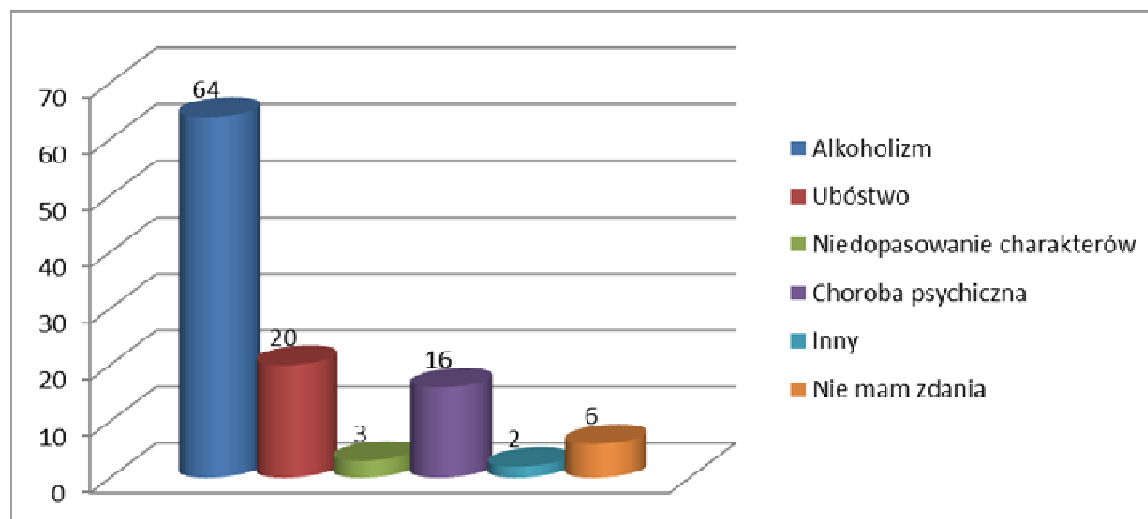

Źródło: oprac. własne na podst. badań ankietowych

Odpowiadając na następne pytanie, badani wskazywali **przyczyny przemocy w gminie**.

Zdaniem respondentów alkoholizm jest najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie – 64 badanych

Wśród innych przyczyn zjawiska przemocy wymienili między innymi ubóstwo – 20 badanych, oraz chorobę psychiczną jednego z małżonków – 16 badanych. 6 ankietowanych nie miało zdania w tej sprawie.

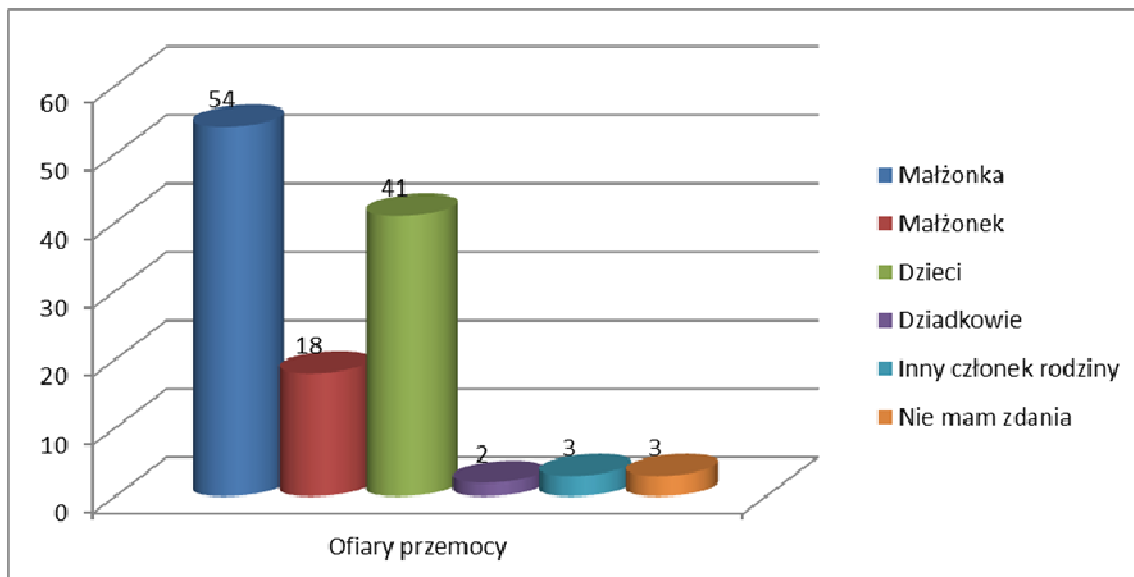
Wykres 2. Przyczyny przemocy w gminie

Źródło: opracowanie własne na podst. badań ankietowych.

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów o **wskazanie ofiar i sprawców przemocy w rodzinie**.

Według ankietowanych najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są żony /54 osób/ i dzieci /41 osób/. Z pewnością taki rozkład odpowiedzi jest po części wynikiem własnych doświadczeń badanych i panujących stereotypów. Poniższy wykres wskazuje opinie ankietowanych na temat ofiar przemocy w rodzinie.

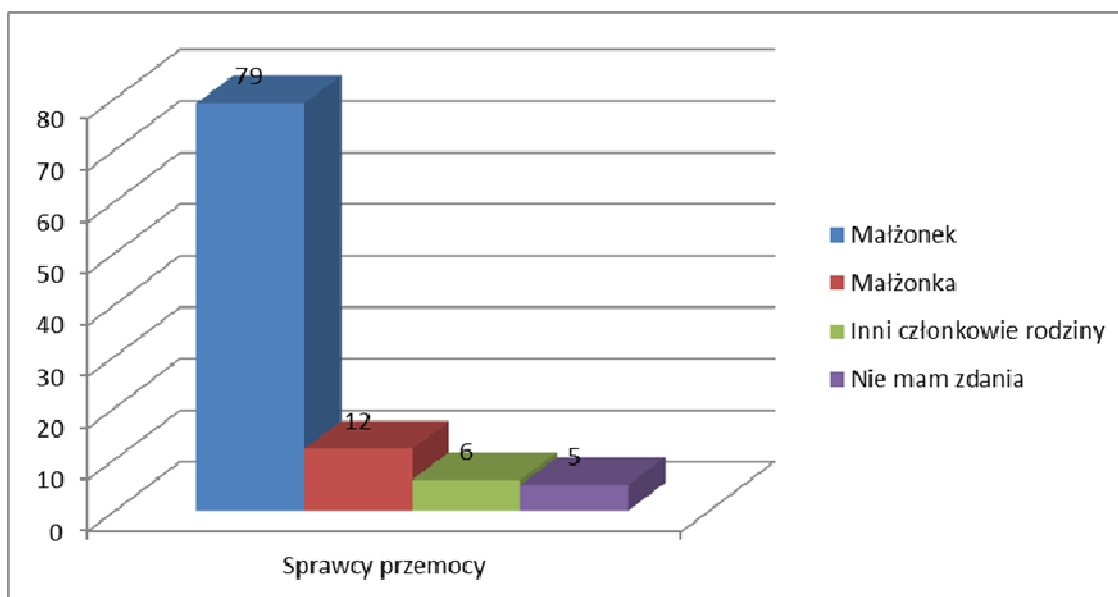
Wykres 3. Ofiary przemocy w rodzinie

Źródło: opracowanie własne na podst. badań ankietowych.

Jeśli chodzi o **sprawcę przemocy w rodzinie** zdecydowana większość ankietowanych aż 79 osób wskazała na męża, 12 osób wskazało na żonę, 6 osób na innego członka rodziny a 5 nie miało zdania

Wykres 4. Sprawcy przemocy w rodzinie

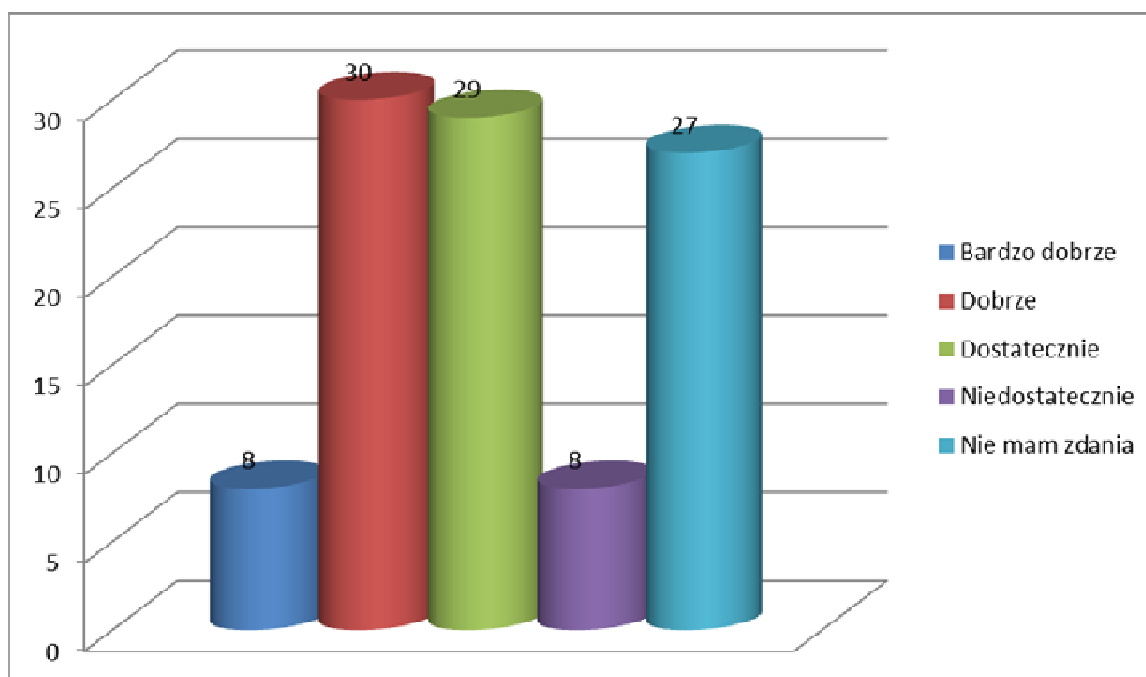

Źródło: opracowanie własne na podst. badań ankietowych.

Na podstawie powyżej przedstawionych danych rysuje się zatem modelowy obraz przemocy w rodzinie, w której sprawcą przemocy jest mąż a ofiarami jego żona i dzieci.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w gminie w związku z problemem przemocy w rodzinie. Oceniając podejmowane w gminie Czorsztyn działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie łącznie 30 osób stwierdziło, że są one dobre, 29 osób stwierdziło że są one dostateczne po 8 osób że są bardzo dobre oraz niedostateczne, natomiast aż 27 osób nie miało zdania na ten temat co wskazuje na niskie zainteresowanie bądź słaby przepływ informacji na temat udzielanej przez gminę pomocy.

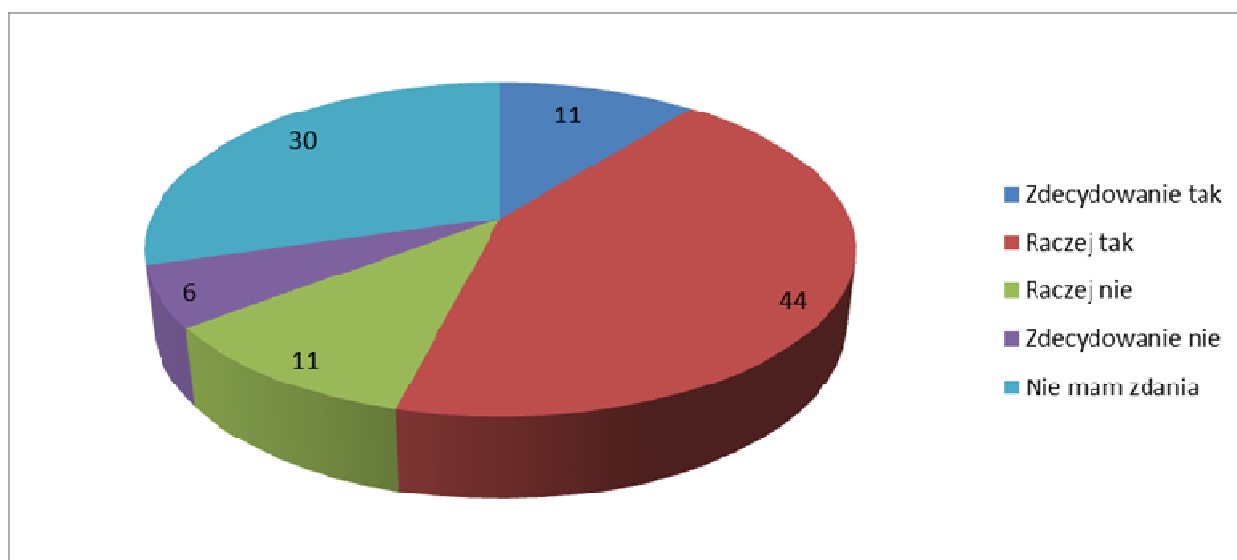
Wykres 5. Ocena działań profilaktycznych prowadzonych w gminie Czorsztyn celem rozwiązania problemu przemocy w rodzinie.

Źródło: opracowanie własne na podst. badań ankietowych.

Odpowiadając na ostatnie pytanie, ankietowani oceniali ofertę pomocy świadczonej ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie. Wypowiadając się na temat ofert wsparcia udzielanego ofiarom przemocy łącznie 11 osób uznało, że oferta jest zdecydowanie wystarczająca 44 osoby że raczej tak. 11 osób stwierdziło że raczej nie, 6 osób że zdecydowanie nie a 30 osób nie miało zdania na ten temat.

Wykres 6. Czy państwa zdaniem oferta wsparcia dla ofiar przemocy w gminie Czorsztyn jest wystarczająca?

Źródło: opracowanie własne na podst. badań ankietowych.

Biorąc pod uwagę wyniki badań ankietowych, a szczególnie ostatnich dwóch pytań dotyczących dostępności oraz wystarczalności udzielanej pomocy, należy w kolejnych latach zwrócić szczególną uwagę na zwiększenie dostępu do informacji na temat możliwości udzielenia pomocy przez gminę (wydruk plakatów, ulotek, informacja na tablicach ogłoszeń, stronach internetowych oraz w lokalnej prasie..), oraz na zwiększenie zakresu udzielanej pomocy.

IV. Podstawy prawne opracowania programu

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Rozdział drugi pn. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.), która w art. 6 ust. 2 zobowiązuje gminy do: opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2015 poz 332) powstała w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz 163 z późn. zmianami), która określa kompetencje jednostek i pracowników pomocy społecznej, których zadaniem jest udzielanie wszelkiej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej. Przemoc w rodzinie jest jednym z powodów przyznawania pomocy społecznej.

„Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015-2020” jest spójny z :

- „Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”,
- „Małopolskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020”,
- Projektem „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Czorsztyn na lata 2015-2020”.
- Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r w sprawie procedury „Niebieskie Karty” (Dz.U. Nr 209, poz.1245) oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

V. Cele programu, obszary, działania, wskaźniki, instytucje podmioty realizujące program

V. 1. Cel główny programu

Ograniczenie, na terenie Gminy Czorsztyn rozmiaru i następstw zjawiska przemocy w rodzinie.

V. 2. Cele szczegółowe programu

- Wdrożenie na terenie gminy Czorsztyn systemowych rozwiązań w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Rozwój infrastruktury podmiotów udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, oraz podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług.
- Umożliwienie podnoszenia kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

V. 3. OBSZAR: Profilaktyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. 3.1. Cel główny

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

V. 3.2.Cele szczegółowe

- Zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Czorsztyn
- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Czorsztyn w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.
- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Czorsztyn w zakresie instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie dostępności oraz poprawa skuteczności ochrony i pomocy na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Wdrożenie systemowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Czorsztyn.

V. 3.3 Działania

- Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Czorsztyn w tym ustalenie liczby rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.
- Cykliczne prowadzenie lokalnej kampanii społecznej (np. plakaty, spotkania z sołtysami, ulotki, broszury, artykuły w gazecie lokalnej, Internecie, itp...).
- Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczo – wychowawczych kompetencji rodziców, w szczególności w rodzinach zagrożonych przemocą.
- Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Czorsztyn.
- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej dotyczącej przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.
- Podejmowanie działań mających na celu uwrażliwienie mieszkańców gminy na problem przemocy w rodzinie.
- Stworzenie systemu działań profilaktycznych i stałe jego doskonalenie.
- Prowadzenie poradnictwa oraz działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczo – wychowawczych kompetencji rodziców, w szczególności w rodzinach zagrożonych przemocą.
- Realizacja projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób doświadczających tej przemocy.
- Wspieranie inicjatyw oddolnych podmiotów realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. 3.4 Wskaźniki

- Liczba konferencji, spotkań organizowanych dla mieszkańców gminy, instytucji i organizacji wspomagających rodzinę, pracujących z dzieckiem i rodziną, udzielających pomocy w sytuacji kryzysowej.
- Liczba materiałów informacyjnych mówiących o przyczynach i skutkach przemocy w rodzinie oraz instytucjach udzielających pomocy rodzinie przeżywającej kryzys.
- Liczba informacji prasowych przekazanych do gazety lokalnej.
- Liczba osób, które skorzystały z usług w zakresie poradnictwa.

- Liczba osób, które stwierdzą, że w wyniku uczestnictwa w poszczególnych działaniach poprawiła się ich wiedza na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- Liczba osób zajmujących się działalnością w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które uczestniczyły w szkoleniach, kursach, konferencjach itp.
- Liczba osób zajmujących się działalnością z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które podniosły swoje kwalifikacje i kompetencje zawodowe.
- Liczba zrealizowanych projektów obejmujących działania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Liczba instytucji prowadzących zajęcia wychowawczo- profilaktyczne z dziećmi i młodzieżą.
- Liczba uczestników zajęć wychowawczo- profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

V. 3.5. Instytucje/ podmioty realizujące działania

- Urząd Gminy Czorsztyn z/s w Maniowach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w gminie Czorsztyn,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Maniowach,
- Szkoły i placówki oświatowe, przedszkola,
- Placówki służby zdrowia,
- Organizacje pozarządowe, w szczególności działające na rzecz dziecka i rodziny,
- Komisarjat Policji w Krościenku nad Dunajcem,
- Prokuratura Rejonowa w Nowym Targu,
- Sąd i kuratorskie służby sądowe,
- Inne instytucje.

4. OBSZAR: Działania na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

V. 4.1. Cel główny

Zwiększenie dostępności i podniesienie skuteczności działań ochronnych na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

V. 4.2.Cele szczegółowe

- Zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat podmiotów świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz form udzielanej pomocy.
- Zapewnienie pomocy i wsparcia oraz bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

V. 4.3 Działania

- Koordynowanie i doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- Zwiększenie dostępności do informacji w zakresie możliwości i form pomocy psychologicznej, medycznej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.
- Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy miejsc całodobowych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowym Targu .
- Propagowanie dostępności telefonów zaufania oraz telefonów interwencyjnych i informacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

- Świadczenie poradnictwa psychologicznego i rodzinnego dla osób doświadczających i zagrożonych przemocą w rodzinie – Punkt Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy - dyżur psychologa.
- Prowadzenie działań terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego.

V. 4.4 Wskaźniki

- Liczba osób korzystających z proponowanych przez Gminę Czorsztyn form pomocy.
- Liczba osób korzystających z pomocy w całodobowych placówkach pomocowych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Liczba placówek udzielająca wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
- Liczba udzielonych porad, konsultacji i innych form udzielonej pomocy.
- Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.
- Liczba organizacji pozarządowych, które w danym roku realizowały zadania na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Liczba ulotek, plakatów, informacji medialnych informujących o podmiotach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
- Liczba osób, które stwierdziły, że w wyniku uzyskanej pomocy poprawie uległa ich sytuacja życiowa.

V. 4.5. Instytucje/ podmioty realizujące działania

- Urząd Gminy Czorsztyn z/s w Maniowach
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Maniowach,
- Komisariat Policji w Krościenku nad Dunajcem,
- Prokuratura Rejonowa w Nowym Targu,
- Placówki służby zdrowia,
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka i rodziny,
- Całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze (powiatowe),
- Sąd, kuratorskie służby sądowe,
- Kościoły i związki wyznaniowe,
- Szkoły i placówki oświatowe.

V. 5.OBSZAR: Podniesienie kompetencji służb realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. 5.1 Cel główny

Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz jakości i dostępności świadczonych usług w tym zakresie poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadr.

V. 5.2 Cele szczegółowe

- Zapewnienie możliwości udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego (wewnętrznego i zewnętrznego), których celem jest podnoszenie kwalifikacji oraz doskonalenie umiejętności osób pracujących bezpośrednio z osobami stosującymi przemoc, jak i osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie.
- Zapewnienie możliwości podnoszenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie rozpoznawania wczesnych symptomów występowania zjawiska przemocy w rodzinie.
- Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc.
- Poprawa sprawności i jakości świadczonych usług w zakresie przemocy w rodzinie przez instytucje do tego zobowiązane i uprawnione.

V. 5.3 Działania

- Zapewnienie możliwości udziału w organizowanych szkoleniach dla osób pracujących z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie, nauczycieli, wychowawców, opiekunów pedagogów, psychologów, pracowników instytucji pomocy społecznej oraz służby zdrowia, organizacji pozarządowych, przedstawicieli innych instytucji.
- Planowanie i delegowanie osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie do udziału w zewnętrznych formach kształcenia i doskonalenia zawodowego, w tym nadających kwalifikacje (w miarę zgłaszanych potrzeb) .
- Zapewnienie poradnictwa i wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie w formie grupy wsparcia lub superwizji.

V. 5.4 Wskaźniki

1. Liczba zrealizowanych szkoleń dla osób pracujących z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie, nauczycieli, wychowawców, opiekunów pedagogów, psychologów, pracowników instytucji pomocy społecznej oraz służby zdrowia, organizacji pozarządowych, przedstawicieli innych instytucji, stowarzyszeń i związków wyznaniowych.

2. Liczba osób uczestniczących w w/w szkoleniach.

3. Liczba osób podnoszących kwalifikacje (podniesienie poziomu wykształcenia, zdobycie dodatkowych kwalifikacji, uprawnień) w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub prowadzenia terapii ze wszystkimi stronami konfliktu,

V. 5.5. Instytucje/ podmioty realizujące działania

1. Urząd Gminy Czorsztyn z/s w Maniowach,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Maniowach,
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
4. Sąd, prokuratura, policja,
5. Szkoły i placówki oświatowe,
6. Organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka i rodziny.

VI. Zasady finansowania programu.

Zakłada się, że niniejszy program będzie finansowany w różnych formach, z wykorzystaniem wielu źródeł finansowania, dlatego zakres realizacji działań programowych w poszczególnych latach uzależnia się od wielkości środków finansowych Gminy Czorsztyn, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych źródeł.

W latach 2015 – 2020 **wstępnie projektowane potrzeby finansowe** (nie ujęte w budżetach jednostek organizacyjnych) **na realizację kluczowych działań** niniejszego programu są następujące:

Obszar	Działania	2015	2016 - 2020
V.3	Organizacja kampanii społecznej, organizacja pogadek i spotkań z dziećmi w szkołach, oraz wydruk ulotek i plakatów promujących program i umieszczenie informacji na lokalnych portalach internetowych	0,00 zł	Wysokość środków finansowych ustalona będzie po dokonaniu analizy wyników monitorowania i ewaluacji programu.
V.4	Poradnictwo (umowa zlecenie – psycholog)	5000,00 zł	Wysokość środków finansowych ustalona będzie po dokonaniu analizy wyników monitorowania i ewaluacji programu.
V.5	Dofinansowanie do szkoleń, w szczególności udział w szkoleniach pracowników GOPS oraz członków zespołu interdyscyplinarnego	1000,00 zł	Wysokość środków finansowych ustalona będzie po dokonaniu analizy wyników monitorowania i ewaluacji programu.
	Łącznie:	6000,00 zł	

VII. Sposób realizacji programu. Zarządzanie programem. Monitorowanie i ewaluacja.

VII. 1.Sposób realizacji programu.

Zakłada się, że „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2020” będzie miał charakter interdyscyplinarny i realizowany będzie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie.

Ze względu na interdyscyplinarny charakter programu cele realizowane będą w formie pracy ciągłej przez okres pięciu lat.

Działania skierowane do społeczności, instytucji, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych z obszaru przeciwdziałania będą miały charakter :

- 1) profilaktyczny – promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy,
- 2) edukacyjny – upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy,
- 3) pomocowy – specjalistyczne poradnictwo, działania profilaktyczno – terapeutyczne, korekcyjno – edukacyjne, informowanie o miejscach i możliwościach udzielenia pomocy,
- 4) wspierający – wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, współpraca i wymiana doświadczeń oraz informacji.

VII. 1.1 Harmonogram działań.

Wdrożenie i realizacja Programu odbywać się będzie zgodnie z ustalonym harmonogramem opracowanym nie później niż do 31 stycznia w latach 2016 – 2020

Harmonogram będzie uwzględniał:

- 1) terminy realizacji projektowanych działań,
- 2) realizatorów poszczególnych zadań,
- 3) źródła finansowania,
- 4) uwagi dotyczące realizacji planowanych zadań.

Harmonogram działań zatwierdza do realizacji Wójt Gminy Czorsztyn w terminach wskazanych powyżej.

VII. 2 Zarządzanie programem.

Programem zarządzać będzie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołany przez Wójta Gminy Czorsztyn.

Spotkania Zespołu odbywać się będą co najmniej raz na kwartał celem:

- 1) wymiany informacji oraz doświadczeń,
- 2) inicjowania szczegółowych działań zawartych w harmonogramie,
- 3) przeprowadzenia bieżącego monitorowania,
- 4) przeprowadzenia ewaluacji częściowej (raz w roku),
- 5) ustalenia potrzeb finansowych na dalszą realizację niniejszego programu,
- 6) opracowania projektu (według potrzeb) zmian w harmonogramie realizacji programu.

VII. 3 Monitorowanie i ewaluacja.

VII. 3.1. Monitorowanie.

Program będzie monitorowany co pół roku w celu sprawdzenia czy:

- 1) działania ujęte w programie są realizowane,
- 2) zadania określone w harmonogramie są realizowane w ustalonych terminach.

Porównanie informacji, danych na temat postępów realizacji programu z harmonogramem pozwoli na rejestrację bezpośrednich rezultatów prowadzonych działań oraz na zweryfikowanie tempa i kierunku realizacji założonych celów programowych.

VII. 3.2. Ewaluacja.

Dla zbadania efektów programu, w trakcie jego realizacji (raz w roku) oraz po jego zakończeniu przeprowadzona zostanie ewaluacja pod kątem następujących kryteriów:

- 1) adekwatności – stopień dostosowania programu do potrzeb osób, które zostały nim objęte,
- 2) użyteczności – stopień przydatności programu dla odbiorców,
- 3) skuteczności – stopień osiągnięcia zaplanowanych celów,
- 4) efektywności – sprawność działań podejmowanych w toku realizacji programu,
- 5) oddziaływania – stopień, w jakim korzyści odniesione przez uczestników programu miały szerszy wpływ na ich otoczenie,
- 6) trwałości – stopień, w jakim korzyści odniesione przez uczestników programu miały szerszy wpływ na ich otoczenie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ustali pytania, metody i narzędzia badawcze, a także sposób realizacji ewaluacji, w tym system gromadzenia danych, informacji itp...

Szersze spojrzenie na program, oraz sposób jego wdrażania dokonane w drodze identyfikacji i oceny celów oraz sposobów realizacji dostarczy wniosków, co do skuteczności programu oraz ewentualnych potrzeb związanych z wzmocnieniem oddziaływania programu, usprawnienia procesów zarządzania czy modyfikacji kierunków działań.

Program został opracowany przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Maniowach we współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Czorsztyn.